

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra 50 K Félévre 220 K
Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hét órával kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Erélyes intézkedések a drágaság letörésére

Közélelmezési tanácsot állítanak fel

Budapest, szept. 3. A tegnapi minisztertanács behatóan foglalkozott a drágaság problémájával és több lényeges pontra határozatot is hozott. Kimondta a minisztertanács, hogy a rendkívüli drágaságra való tekintettel a fontosabb közszükségleti cikkek kiviteli engedélyének kiadását azonnal megszünteti. Kimondta továbbá azt is, hogy minden fontosabb közszükségleti cikk kiviteli engedélye, amelyet 30 napon

belül le nem bonyolítanak, érvényét veszíti. — Elhatározták a minisztertanácsban egy közlelmezési tanács felállítását, amelyben a fogyasztóközönség szervei, valamint a közlelmezéssel hivatásszerűen foglalkozó szervek képviselői és a termelők lesznek képviselve. A minisztertanács a zsir-drágaság letörése céljából is hatékony intézkedések megtételét határozta el.

Horvátok szabadságharca

Budapest, szeptember 3. Zágrábból jelentik, hogy a horvát közvéleményben az a meggyőződés alakult ki, hogy a politikai helyzet megérett a döntésre. A boszniai események mindenesetre éreztetni fogják hatásukat. Sarajevo teljesen a felkelők kezében van, akiket horvát tisztek vezetnek. Az ellenük küldött csapatokat szállító vonatokat összelöktették egy tehervonattal. A síneket a régi határ felé felszedték. A harmadik ezred átért a felkelőkhez. Sándor király a hírekre való tekintettel elhalasztotta hazatérését.

Amnesztia a baranyai megtévesztetteknek

Budapest, szept. 3. Magyarország kormányzója a következő kéziratos becsátotta ki: Az 1920. év december hó 25-én kiadott amnesztia-rendeletemet kiterjesztem a szerb, horvát, szlovén királyság által megszállott és most kiürített területekre, az 1918. évi október hó 31. napjától kezdve a magyar nemzeti hadsereg bevonulása napjáig elkövetett tömegmozgalmak és idegen megszállás keretén belül való, vagy azokkal kapcsolatban levő bűncse-

lekmények tekintetében és felhívom a m. kir. igazságügyminisztert és a m. kir. honvédelmi minisztert, hogy ezen elhatározásom végrehajtásához szükséges intézkedéseket sürgősen tegyék meg és a nyomozási, vagy bírói eljárás egyidejű felfüggesztése mellett a kegyelmi javaslatokat mielőbb terjesszék elő. — Kelt Budapesten, 1921. évi augusztus hó 20. napján. *Horthy Miklós sk., gróf Bethlen István miniszterelnök sk. (MTI.)*

Nem adjuk ki Ausztriának a kézizálogot

A nyugatmagyarországi legújabb események

Kommunisták az osztrák csendőrségben

Szombathely, szept. 3. Féltonyban az osztrák csendőrség saját kérelmekre odaváló kommunistákat sorozott be. A község lakossága memorandumot nyújtott be az antant megbízottához, amelyben kéri, hogy Magyarország mellett maradhassanak.

Az osztrák csendőrség megállott

Bécs, szept. 3. A "Neue Freie Presse" írja: Az osztrák csendőrségnek a mai napra kitűzött előnyomulása a stájer határnál még nem kezdődött meg. Jellemző, hogy Ornauer csendőr-igazgató, aki rövid idővel ezelőtt még egészen biztosan számított az előnyomulásra, tegnap este váratlanul elutazott Bécsbe. A stájer határon a magyarok sokkal erősebbek, mint északon. MTI.

Egán szabadcsapata

Sopron, szept. 3. Egan Imre, volt békési főispán, akit családi tradíciók Nyugatmagyarországhoz fűznek amikor meghallotta, hogy szülőföldje veszélyben van, szabadcsapatot szervezett a veszélyeztetett területek védelmére.

Tegnap Pörgölény tájékán megtámadta az osztrákokat. Élénk tűz fejlődött ki, amely mindkét oldalon áldozatokat követelt. Egán is megsebesült és súlyos sebeivel az osztrák csendőrök és polgári kommunista hadak fogásába került. MTI.

Hamis hír a sorozásról

Budapest, szept. 3. Fürstenfeldből táviratozzák: Az osztrák csendőrségnek ide küldött híradása szerint Nyugatmagyarország egyes részein 25-40 év közötti férfilakosságot besorozták. Az osztrák csendőrök és vámőrök, akiket Szentgotthárdon a magyarok visszatartottak, tegnap Szombathely irányában elszállították.

MTI megjegyzése: A fenti híradás nem fedi a valóságot, a férfilakosság eltávolításáról valamint az osztrák karhatalmi közegek elszállításáról itt semmit sem tudnak.

Sopronban nincs élelmiszerhiány

Budapest, szept. 3. Bécsbe érkezett hivatalos jelentések szerint a magyar csendőrök és vámőrök által megszállva tartott terület Magyarország felé is teljesen el van zárva. Pirinyéren és Lövön a határőrök védik a határt és csak azt engedik továbbutazni Sopron felé, akinek utazási igazolványa van. Tojást, baromfit és élelmiszert senki sem hozhat magával. Az állomás személyzetét mindenhol utasították, hogy egyáltalában fel se vegyenek Sopronba címzett élelmiszer szállományokat.

A soproni tejközpont naponta 8000 liter tejet kap Magyarország felől. Tegnap a soproni tejközpontnak még a tejeskannái is elmaradtak. Ha két napig tart még ez a rendkívüli állapot, a soproni lakosság teljesen élelmiszer nélkül marad és a legrettezenebb éhségnek

néz elébe. Gróf Sigray Antal kormánybiztos a fenyegető éhség-katasztrófával szemben egy felhívást adott ki a Magyarország felől jövő élelmiszerszállítások ügyében. Nyugalomra és türelemre inti a város közönségét és igéri, hogy éhség katasztrófa nem fog bekövetkezni.

Sopron, — (MTI). Egyes budapesti lapoknak azzal a hírével szemben, hogy Sopronban a lakosság élelmiszerekben hiányt szenvedne és a várost valóságos éhség fenyegeti, a MTI. kiküldött tudósítója Thurner Mihály dr. polgármester következő nyilatkozatát közli:

— Szó sincs róla, hogy a város bármilyen élelmiszerben is hiányt szenvedne. Hiány egyedül szénben van, mert az osztrák csendőrség az "A" vonalon túl levő brennbergi szénbányát, amely a város tulajdona, megszállva tartja és feltartóztatja szénszállítványainkat. Ez ügyben az antant misszióhoz fordultunk.

A királykérdés és Nyugatmagyarország

Bécs, szept. 3. A MTI. jelenti, hogy bécsi képviselője illetékes helyről közli a következőket:

A nyugatmagyarországi eseményekkel kapcsolatban a bécsi lapok azt híresztelik, hogy ezek szoros összefüggésben vannak a királykérdéssel, azt állítják, hogy bizonyos személyek a felkelésekkel meg akarják bukítani a mai kormányt s erőszakkal akarják visszaállítani a Habsburgok királyságát.

Kétségtelen, hogy ez a hazugság azt a célt akarja szorgalmazni, hogy a nyugatmagyarországi események folytán előállott bonyodalmat még jobban fokozza. Megállapítható, hogy Nyugatmagyarországon a legnagyobb rend és béke uralkodik és az ottani események a legtávolabb állnak a királykérdéstől.

Antant jegyzék

London, szept. 3. (Reuter.) A párisi nagy követek tanácsa jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amely a tanács csodálkozását fejezi ki afelett, hogy a magyar kormány halasztja Nyugatmagyarországnak Ausztriának való teljes átadását. A jegyzék emlékeztet még arra, hogy a baranyai területeket már teljesen kiürítették, hogy Magyarország óhájának eleget tegyenek. Kifejezik továbbá, hogy az átadás tovább már nem szenvedhet halasztást. (MTI.)

Az antant jegyzék nem tett hatást

Budapest, szept. 3. A nyugatmagyarországi kérdésben semmi irányban nincsen fordulat. A nagykövetek tanácsának ama jegyzékét, amelyről a Reuter-jelentés szól s amelyben a tanács csodálkozását fejezi ki Nyugatmagyarország átadásának halogatása felett, eddig még a kormány nem kapta meg. Magából Nyugatmagyarországból újabb események híre nem érkezik. A helyzet ott, ugylátszik változatlan.

Politikai körökben sokat beszélnek a jelzett jegyzékről s a Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának egyik politikusa így nyilatkozott róla:

— A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának a nagykövetek tanácsának állítólagos jegyzéke semmi emóciót nem keltett. Hogy ily jegyzék jönni fog, előre látható volt. Jegyzék azonban a háboru befejezése óta nagyon sok érkezett és nem igen tapaszaltuk, hogy ezek tulságos hatást gyakoroltak volna, például a kisantántra.

— Amíg a kormány nem kap garanciát arra, hogy a tartozás kérdését rendezik az osztrákok, amíg a milliárdokra menő követeléseink biztosítva nincsenek, addig nem kényserülhetünk zálogaink kiadásra. Nem mi mi vagyunk okai annak, hogy Ausztria a trianoni békeszerződést nem tudja érvényesíteni. Ennek oka egyrészt az érdekelt népek ellendállása, másrészt Ausztria tehetetlensége.

A kis antant és Nyugatmagyarország

Prága, szept. 3. Borski Leo, a cseh köztársaság első római képviselője a „Narodni Lysti”-ben a kisantantnak a nyugatmagyarországi kérdésben elfoglalt álláspontjáról így ír:

— Valószínű, hogy a magyar kormány engedni fog az antant nyomásának. A kisantant csak akkor látná szükségesnek a katonai beavatkozást, ha a hivatalos magyar kormány veszélyeztetné a trianoni békeszerződés végrehajtását. Ebben az esetben a kisantantnak érdekében állana, hogy párisi felosztás nélkül is azonnal erélyesen eljárjon, ha azonban csupán irreguláris bandák szétugrasztásáról van szó, nem látjuk be, hogy miért dőljenek fel katonáinkat Ausztria érdekében. Ez esetben be kell várni, hogy Nyugatmagyarország megtartása és megvédése céljából Ausztria meghozza-e a szükséges áldozatokat.

A MTI. megjegyzése: A magyar kormány maga részéről mindent megtett, ami a trianoni békeszerződés lojális végrehajtásához szükséges és a legszélesebbkörű intézkedéseket foganatosította, hogy Nyugatmagyarország területéről a nem odaváló és ott illetékességgel nem bíró elemeket eltávolítsa. Egyébként a lakosságnak az osztrák megszállókkal szemben való mikénti viselkedésére természetesen ingerenciája nem lehet.

Ijesztésre szánt mozgósítási hírek

Bécs, szept. 3. A „Jövő” jelenti Bécsújhelyről: A cseh köztársaság a pozsonyi hídfőnél két hadosztályt, a szerbek pedig Marburgnál ugyancsak két hadosztályt helyeztek készenlétbe a Magyarországra való esetleges bevonulásra.

MTI. megjegyzése: A bécsi németnyelvű sajtó ijesztgetéseknek szánt híreit mint a fenti közleményből látható, a magyar nyelvű bolsevista lapok készséggel felkarolják.

Magyar katonaság Sopronban

Bécs, szept. 3. A „Neue Freie Presse” bécsújhelyi jelentése szerint Sopronba reguláris magyar katonaság vonult be.

MTI. megjegyzése: Magyar katonaság ideiglenes igénybevétele a magyar kormány már előre bejelentette. A katonaság bevonulásának a második zónába az volt a célja, hogy azt a területet az idegenektől megtisztítsák, aminek megtörténte után a katonaság a trianoni határokon túl levő állomáshelyére vonul vissza. (MTI.)

Osztrák közigazgatás

Nagymarton, szept. 3. Davy dr, a Burgenland kormányzója a lakossághoz felhívást bocsátott ki, amelyben bejelenti, hogy átvette a közigazgatás legfőbb vezetését az osztrák csendőrség és védőrség által megszállott területeken.

Francia és angol vélemények

Páris, szept. 3. A francia sajtó meglehetősen pártatlanul emlékezik meg a nyugatmagyarországi eseményekről. A tendenciózus hírekkel szemben közli a magyar cáfolatokat is. A „Temps” azt írja, hogy a szövetségesek fognak járni a Bécsújhelyen összpontosított veszélyes kommunista bandákkal szemben.

A Bonsoire jelenti, hogy a nyugatmagyarországi megyékben teljes rend és nyugalom uralkodik.

Ezzel ellentétben az angol lapok támadják a magyarokat. A kommunistákhoz közel álló Daily „Telegraph” szigorú megítélésben bírálja az eseményeket és azt mondja, hogy Magyarország ilyen körülmények között nem remélheti, hogy felvegyék a népszövetségbe. Magyarországot éppen olyan kéri lehetetlenül le kell szerelni, mint Bulgáriát. (MTI. szikratávírat.)

Rokonszenves olasz hang

Róma, szept. 3. A római lapok részletesen foglalkoznak a nyugatmagyarországi eseményekkel. Roberto Abcatalucco a külügyminiszterrel sugalmazott egyik cikkében a következőket írja:

Semmi okunk nincsen azt hinni, hogy a magyar kormány egyetértésben lenne a Nyugatmagyarországon felbukkant bandákkal. Nyugatmagyarországon a helyi lakosság állott ellent. Ausztria gyenge ahhoz, hogy Nyugatmagyarországot megszállja s ezért a cseh és jugoszláv kormányok bizonyos nyomást gyakorolnak rá, ki akarván aknázni az alkalmat. Prágában és Belgrádban nagyon csatlakoznak akkor, ha azt hiszik, hogy a nyugatmagyarországi kérdés cseh, vagy jugoszláv kérdés. Meg kell gondolni, hogy milyen veszélyeknek teszik ki magukat, ha akcióba lépnek. A magyaroknak tudniuk kell, hogy Olaszország nem ellenségük, a csehek és jugoszlávok pedig vegyék tudomásul, hogy a nagyhatalmak még ideiglenesen sem tűrnék meg a korridor felállítását. Nem a kisantant dolga érvényt szerezni a trianoni békeszerződésnek, hanem a nagyhatalmak kötelesek biztosítani a békét Európának ezen balkanizált részein. (MTI.)

Osztrák vád

Budapest, szept. 3. Schober dr szövetségi kancellár tegnapi beszédének kiadott részei az illetékes osztrák körököt a következő közlések megtételére indították:

1. Ausztria oly sokáig várt a békeszerződés Nyugatmagyarországra vonatkozó határozatainak teljesítésére, hogy elég különösen hangzik az a szemrehányás, hogy Ausztria Párisban az eljárás gyorsítására nézve tett lépéseket. Természetesen helytelen az az állítás, hogy az osztrák kormány Párisban kilátástalannak mondotta a Magyarországgal való tárgyalásokat. Ez az állítás homlokegyenest ellenkezik azzal a ténnyel, hogy az osztrák kormány hajlandóan nyilatkozott a közvetlen tárgyalásoknak az entente által kívánt megkezdésére.

2. A területátvételi részről Magyarországgal már csak abból az okból sem beszéltek, mert a közvélemény egyhangulag elítélte azokat a magyar javaslatokat, amelyek voltaképpen arra irányultak, hogy Ausztria mondjon le a Nyugatmagyarországra való szerződési jogáról. A nyugatmagyarországi eredmények, kapcsolatban a magyar kormány magatartásával, elegendő alapul szolgálnak annak a megítélésére, hogy mely részről folytatnak kétszínű játékok.

3. Az osztrák kormány tényleg meglévő barátságos szándékának legcsekélyebb mértékben sem mond ellent az, hogy az ententétől fegyveres erő előteremtését kérte. Az osztrák kormány nézete mostanáig az, hogy minden eszközzel a területátadás sima végrehajtását mozdítsa elő, ami a két szomszéd állam közötti surlódások elkerülését jelentené. Amit a magyar kormány úgy ítél meg, mint a határkérdésben tanúsított rideg elzárkózásunk bizonyítékát, a valóságban csak azoknak az egészen helytelen feltevéseknek és jogtalan kívánságoknak bizonyítékai, amelyekkel Magyarország a békeszerződés nyugatmagyarországi határozatainak végrehajtását kezdettől fogva egybefűzte és egyidejűleg tanuskodik az összes megbeszélések eredménytelenségéről, amely azonban nem Ausztria hibája.

4. A magyar kormány a valóságban sohasem teremtett összefüggést a békeszerződés végrehajtása és a pénzügyi követelések között. Az ilyen követeléseknek az utolsó pillanatban való előhozása, amihez még a kezességhez való alaptalan igények járultak, teljesen vártalanul érte az osztrák kormányt és azt a benyomást keltette, hogy Budapesten már régóta tervbe volt ügügyet keresnek, amit az osztrák kormánynak a nagykövetek konferenciája legutóbbi döntésében kifejezésre jutott felfogást is igazol, egyáltalában nem kell semmiféle kezességet nyújtania, elegendő, ha kijelentik, hogy pénzügyi kérdésekben hajlandók vagyunk tárgyalni.

5. Ami a földolgoz, figyelmeztettük a magyar kormányt arra, hogy a kiűritési meg egyezés megszégésének számít, ha a reguláris katonaság kivonulása után osztagok maradnak

hátra. A magyar kommünike nem említi meg, hogy azok az osztagok, amelyek a B. zónában jelenleg csendőr szolgálatot teljesítenek, az A. zónában olyan bandákat alakítottak, amely banda alakításokat a magyar propaganda az osztrák kommunisták akciójának mond. Lehetséges, hogy aug. 17-én Héjjas még nem volt Nyugatmagyarországon, de bandái már ott voltak és igazán keveset számít, hogy parancsnokuk egy, vagy két nappal később vette át a főparancsnokságot a helyszínen.

6. A kancellár nyilatkozatában kétségtelenül megállapította a dolgok valódi állását. A magyar kormánynak, eltekintve az osztrák jelentésektől és figyelmeztetésektől, már hosszabb ideje tudnia kellett a gondosan és kiterjedt módon előkészített puccsról. Éppen ezért nem lehetett bizalommal fogadni azt az elkészített javaslatot, hogy a magyar bandák által megszállott területen együtt akar működni a rend és nyugalom helyreállításán. A rendszer egyik alkotó részének kellett tehát tekinteni ezt, és vissza kellett utasítani, hogy ki vonják magukat a felelősség alól és félrevezessék a külföld véleményét. A visszatartásnak a befejező mondatokban tett kísérleteit az teszi kérdésessé, hogy a magyar kormány újból az önhatalmu zálogbavétel területére lép, ami a népjog szempontjából elfogadhatatlan és megnehezíti a tárgyalásokat.

Magyar válasz

A Magyar Távirati Iroda megjegyzése: Mint beavatott helyről értesülünk, a fenti osztrák polemival szemben vitát nem szándékoznak tovább folytatni. Azzal, a már ismételten megcáfolt valótlan állítással szemben azonban, mintha a Nyugatmagyarországon levő magyar karhatalmi alakulatok bandákat alakítottak volna az osztrák terület nyugtalanítására, az alábbiakban közöljük a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányságának hivatalos jelentése alapján, hogy eddig Budapesten 336 embert tartóztattak fel és állítottak elő a főkapitányságra, akik valamennyien Nyugatmagyarországra ohajtottak volna utazni. A rendőrség, amint arról értesült, hogy Nyugatmagyarország integritása érdekében egyesek olyan irányú ténykedést fejtenek ki, hogy az ott tartandó népgyűléseken az elszakítás ellen állást foglaljanak, vagy esetleg az elszakításnak ellenszegüljenek, azonnal szoros figyelés alá vette mindazon egyéneket, akik e tekintetben számba jöhetnek. Ezenkívül a város parancsnoksággal egyetértően külön katonai és rendőri kirendeltségeket küldöttek ki a keleti, kelenföldi és déli vasúti pályaudvarokra, hogy minden egyes Nyugatmagyarországra felé induló vonaton szigorú vizsgálat alá vegyék az utasokat, és azokat a férfiakat, akik kétségtelenül elfogadható ok nélkül akarnak arrafelé utazni, már a beszállás előtt az elutazásban akadályozzák meg, továbbá detektívekkel kísértette a szept. 3-án Szombathely és Győr felé induló vonatokat és azt az utasítást adta, hogy amennyiben a következő állomásokon szállnának fel olyanok, akikről feltehető, hogy esetleges ellenállás céljából utaznak Nyugatmagyarországra, ebben őket akadályozzák meg és adják át a közbeeső állomások rendőri készütségeinek. Megállapította továbbá a rendőrség, hogy a Ráday-utca 6. szám alatt az erdélyi munkások „Gábor Aron Szövetsége” helyiségeiben, továbbá az állami munkaközvetítő intézeteknél is egyeseket a munkát keresők közül igyekeztek rábírní, hogy Nyugatmagyarországra utazzanak az elszakítás ellen leendő tiltakozásra. Ezeket a helyeket is figyelem alá vette azonnal a rendőrség. Az Eszterházy-utca 4. szám alatti propaganda gyűlés megtartását megakadályozta és elejét vette annak, hogy az említett társadalmi szerek bármilyen tekintetben is folytathassák Nyugatmagyarországgal kapcsolatos működésüket.

Ennek az erélyes fellépésnek meg is volt a szükséges eredménye és újabban semmi nemű olyan tünet nem fordult elő, ami Nyugatmagyarország megtartására irányuló propaganda létezésére vallott volna.

— Lajos volt bajor király Sárvarott. Lajos volt bajor király vasárnap hosszabb tartózkodásra nyugatmagyarországi birtokaira Sárvarra érkezett.

Diakonissza-kórház Debrecenben

A tiszántúli református egyházkerület és a debreceni ref. egyház az Ispotálytelepen kórházat óhajtat létesíteni, ahol a betegek ápolását lelkiileg hivatott és krisztusi életcélokért dolgozó diakonissza testvérek fogják végezni.

Mivel kórházunkban vallás, rang és foglalkozás nélkül vesszük fel betegeinket, ugyanilyen különbség nélkül várjuk el kórházunk anyagi támogatását.

Felkérjük tehát városunk nemeslelkű gazdáit, iparosait, kereskedőit, munkásait, hogy kiki anyagi erejéhez mérten jöjjön segítségünkre. A gazdák terményeikkel, az iparosok és kereskedők kórházunk felszereléseivel, a munkás testvérek kezök munkájával az épület és helyiségek rendbehozásánál.

Akik az irgalomnak munkájában részt óhajtanak venni, fogadják szívesen azt a pár kiküldött testvért, kik a gyűjtés munkáját végzik, ami szeptember 5-én, hétfőn kezdődik.

Prónayt felmentették a zsarolás vádja alól

Sok embernek szálla a szemében Prónay s az a tevékenység, amit a mai alkotmányos rend megszilárdítása érdekében kifejtett. Több oldalról a leghevesebb támadásokban részesítik, hogy lehetetlenné tegyék további működését. Ma már nem tagja a hadseregnek, de az nem elég. Becsületében is megtámadták. Megvádolták a zsarolással, hogy erőszakkal akart jogtalan anyagi haszonhoz jutni. A mai tárgyalás fényes elégtételt szolgáltatott a meghurcolt kiváló katonának, mert a bíróság minden olyan vád alól, mely becsületét érintette volna, **felmentette**.

Tudósításunk itt következik:

Budapest, szept. 3. A budapesti katonai törvényszék ma reggel 9 órakor kezdte tárgyalni dr. **Mondada** százados-haebíró elnöklésével **Prónay Pál** alezredes és **Dobaly Lajos** volt főhadnagy ügyét. A katonai ügyészséget dr. **Schmidt Antal** ezredes képviselte.

Az ügyész úgy **Prónay Pál** alezredest, mint **Dobaly Lajos** főhadnagyot zsarolás, személyes szabadság megsértése, fűggelemsértés, hivatalos hatalommal való visszaélés és nyilvános erőszakosság büntetvével vádolta meg.

A katonai bíróság elrendelte a vádirat felolvasását, amely szerint július 1-én **Prónay** alezredes egy **Kornhauser** nevezetű mészkereskedőtől a **Prónay Mihály** által öccsére cedált adósságot törvénytelen uton kísérelte meg visszatéríttetni.

Másfél óras tanácskozás után **Prónay** alezredest, valamint **Dobaly** főhadnagyot a bíróság bűnösnek moneta ki a katonai perrendtartás 591. §-a értelmében közszolgálati és hivatali vétségben és ezért egyenként 10-10 napi foglárfoagságra ítélte őket. A zsarolás és erőszakoskodás büntette alól mindkét vádlottat **felmentette** a bíróság.

Nem hosszabbítjuk meg Ausztriával az egyezményt

Bécs, szept. 3. A „Staatskorrespondenz“ jelenti: A magyar kormány közölte, hogy nem kívánja meghosszabítani az 1921 május 12-iki egyezményt, amellyel Ausztria és Magyarország kölcsönösen biztosították egymás számára a behozatali és kiviteli tilalommal sújtott áruk bizonyos kontingenseinek engedélyezését. Ez az egyezmény így 1921 szeptember 6-án hatályát veszti.

A balti államok szövetsége

Kowno, szept. 3. A Litván Sajtóiroda jelenti: A litván miniszterelnök kownói látogatása alkalmával két ízben foglalkozott az **Estorszag**, **Lettorszag** és **Litvánia** szövetségének kialakulásával, s különösen a kölcsönös védelem kérdésével. A szigoruan bizalmas tárgyalásnak fontos eredményei vannak. (MTI.)

NAPI HIREK

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagyiemplomban délelőtt 10 órakor **predikál Gábor András** s. lelkész, délután 5 órakor **predikál Márton Sándor** s. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor **predikál Szele György** lelkész, délelőtt 11 órakor **Kiss Andor** s. lelkész, délután 3 órakor **Konrad Zoltán** h. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor **predikál Dr. Révész Imre** lelkész, délután 5 órakor **predikál Mezey Béla** segédlelkész. Árpád-téri templomban: délelőtt 10 órakor **predikál Varga Jenő** s. lelkész, délután 3 órakor **predikál Varga Ferenc** s. lelkész, Ispotály-templomban délelőtt 10 órakor **predikál Konrad Zoltán** h. lelkész, délután 3 órakor **predikál Varga Jenő** s. lelkész.

Homokkeri imaházban délelőtt 10 órakor **predikál Nagy István** választmányi lelkész.

Városi szegényházban délelőtt 10 órakor **predikál Varga Ferenc** s. lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele délután 4 órakor, a ref. egyház tanácstermében, (Egyházter 17. sz.) bibliát magyaráz **Nagy István** választmányi lelkész.

A pallagi gazdasági tanintézetben délelőtt 10 órakor **érvnyító istentiszteletet** tart **Uray Sándor** ref. lelkész.

A róm. kath. templomban (4-én) vasárnap 6, 11 és fél 12 órakor **csendes misék**. — Fél 10 órakor **nagy mise**, utána **szt. beszéd**. — Dlután 3 órakor **litánia**, és **szt. olvasó**.

Az ág. evang. templomban (Miklós-utca 3.) folyó hó 4-én, d. e. 9 órakor **isk. érvnyító istentiszteletet** tart **Jónás András** h. lelkész, 10 órakor **rendes istentiszteletet** tart **Jacobi R. Viktor** választmányi lelkész.

— **Újságírói jubileum.** A debreceni hírlap irodalom három régi és közismert tagja: **Than Gyula** főszerkesztő 30 éves, **Pósch Dezső** 25 éves és **Balussa Sándor** 20 éves hírlapírói jubileuma alkalmából a Magyarországi Újságírói Egyesület debreceni fiókja a jubiléumok tiszteletére a **Gambrinus** éttermében vasárnap este **újságíró vacsorát** rendez, melyre közéletünk számos kitünősége ígerte meg megjelenését.

— **Tanácsülés.** A városi tanács tegnap délelőtt rendkívüli tanácsulést tartott. Nevezetesen a városi bérház fűtőanyagának beszerzésére ajánlatok érkeztek, még pedig azzal a kikötéssel, hogy arra a tanács sürgősen válaszoljon. Az ajánlatok közül a városi tanács legalkalmasabbnak találta, egyben elfogadta **Kemény János** fakereskedő ajánlatát, aki megfelelő bankgarancia mellett hajlandó a városnak 30 vagon fát 34 ezer koronájával, összesen egymillió 78 ezer koronában szállítani. A városi bérház vezetője erre a várostól megfelelő előleget kért. A tanács a kérelmet a behívott szakértők véleménye alapján megadta és utasította a számvevőséget, hogy 500 ezer koronát utaljon ki a bérház gondnokának.

— **A Déry-muzeum telke.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter arról értesítette a várost, hogy a debreceni református egyház és a református kollégium tulajdonát képező és a Déry-féle muzeum céljaira szükséges telkeknek 2.860.000 koronában korábban történt értékelését tudomásul vette.

— **Megint röpcédulák.** A debreceni államrendőrség rájött, hogy újabban ismét kommunista röpcédulával szándékszanak sokan mételeyezni. Nevezetesen mostanában nemcsak Debrecenben, de a környékbeli falvakba és városokba „községi bába”, „nagy vendéglő” stb. címzéssel levelek érkeznek, melyekben a Kormányzó papság és az arisztokrácia ellen izgatnak. A rendőrség figyelmezteti a város lakosságát, hogy akinél ilyen röpcédulák vannak, azokat mielőbb szolgáltatassák be, mert akiknél ilyes röpcédulák találtaknak, azok ellen eljárás indul.

— **A gazdasági egyesület ülése.** A debreceni gazdasági egyesület délelőtt 11 órakor a gazda körben **Jóna János** elnökletével ülést tart. Az ülés tárgysorozatán 22 tárgy szerepel, köztük a II. titkári állás betöltése is. A gyűlés az érdekes felszólalásoknál fogva előreláthatólag izgalmas lefolyású lesz.

— **Debreceni ifju sikere.** A báró **Eötvös József**-Kollégium, ismert fővárosi tanárképző intézetbe — mint új tag, városunkból **Longouet Albin**, a főreáliskola volt kiváló növendéke jutott be.

— **Az adópénztár öt napig szünetet tart.** A Városi Adóhivatal értesíti az adózó közönséget, hogy takarítás miatt f. évi szeptember hó 7-től 11-éig bezárólag az adópénztár szünetel.

— **A lapok köteles példányai** Annakidején kormányrendelet intézkedett arról, hogy a forradalmas évek történetét minden város köteles megírni. Nagy nehézséget okozott, mivelhogy egyes hírlapok ezen időkből elvesztek. Hogy a jövőben ilyen eset elő ne forduljon, Sopron város indítványára felir Debrecen város is az illetékes miniszteriumba, hogy a miniszter hasson oda, hogy a jövőben minden lap a város történelmi levéltáranak köteles példányt küldjön.

— **A szovjet szén- és papírtermelése.** Szovjetországban a Donetz-völgyében júniusban 18 millió pud (egy pud 16 kg.) szén termelt ki, ami május 24.8 millió és az áprilisi 29.9 millióval szemben fokozatos és lényeges csökkenést mutat. A moszkvai medence termelése júniusban 2 millió pud, májusban 2.6 és áprilisban 3.7 millió volt. — A Szovjetországban termelt összes papírok és papírlémezek mennyisége áprilisban 159.355 pud volt, alig kétharmada az előirányzatnak, ami a munkafegyelem teljes lezülését s a munkások szabotázsát mutatja.

— **Továbbképző szabászati rajztanolyam a szabóiparosok részére.** Kellő számú jelentkezés esetén a debreceni m. kir. állami ipari szakiskolán a kereskedelmi m. kir. miniszter urnak 79.119/921. sz. m. n. rendelete értelmében továbbképző tanfolyamot rendez az intézet igazgatósága. Az előadói tisztelet ismert nevű szabászuuk, **Egry Lajos** látja el. A tanfolyam tartama körülbelül négy hét. A tanfolyam költségeire az igazgatóság a miniszterium rendeletére egyenként 250 koronát szed előzetesen be. A tanfolyam megnyitása a jelentkezők létszámának betöltésével ejtetik meg. A jelentkezés az ipari szakiskola igazgatóságánál, naponta délután 3-4 óra között eszközöltek. Az igazgatóság.

— **Dr. SZILÁGYI IMRE** magán hegedű-oktatását megkezdette. Tanítványok jelentkezését elfogadja délelőtti órákban, **Piac-utca 10. szám, I. emelet**.

— **Erdélyi magyarok a vádlottak padján.** A kolozsvári hadbírószék előtt monstre-pör kezdődött meg az állam érdeke és a haderő ellen elkövetett büntett címén. A vádlottak sorában ott van Erdély magyar értelmiségének minden rendű és rangú képviselője, jogakadémiai tanároktól, főtisztviselőktől, lelkészektol kezdve egészen a maturáló diákokig. A hadbírószék elnöke a Debrecenben is jól ismert **Vladescu** ezredes és mellé két őrnagy és két százados van beosztva. A perben szereplők száma jóval túlhaladja a negyvenet. A pör elé érhető izgalommal néz az egész erdélyi magyarság.

— **Román repatriálás.** Kolozsvárról jelentik, hogy a központi repatriáló hivatal csak azoknak adhat repatriálási engedélyt, akik felmutatják a magyar kormánytól vagy annak megbízottjától a szabályszerűen kiállított határátelési igazolványt. A magyar kormány még nem nevezte ki kolozsvári megbízottját.

— **Házasságkötések.** Hoczheim Károly—Móricz Jolán, Eles Sándor—Varga Róza, Karcza József—Kara Piroška, Géczy László—Füredi-Piacsek Ilona, Kepes József—Klein Anna, Faragó János—Szabó Erzsébet, Batori Béla—Lapát Vilma, Szemere Miklós—Markó Ilona, Kovács János—Jakab Eszter, Suba Sándor—Nagy Erzsébet, Kozák Gyula—Csabai Róza, Fábry Gyula—Zombor Margit, Labonc Lajos—Tóth Zsófia, Keresztes Béla—Rázsó Margit.

— **„Az örület rémuralma”** címen folytatásokban közli a „Hjdusági Virrad” **Roskowitz** Arthur debreceni hírlapíró feljegyzéseit a debreceni vörös világról. A legújabb számban az örület kitérését festi le élénk színekkel. Az elevenen szerkesztett ébredő néplap 2 koronáért kapható a keresztyén tőzsdékben és az utcai árusoknál.

— **Százezer korona a Tisza-internátusnak.** Mint Budapestról jelentik, a Tisza-internátus javára megindult országos gyűjtés a mai napon újabb jelentős összeggel gyarapodott. Az Országos Tisza István Emlékbizottság ugyanis az internátus számára százezer korona adományt szavazott meg.

— **Nyárára...** A városi tanács a községi iskolaszék mint óvodai felügyelőbizottság javaslatára az ohati és az ohattelekházai gyermekmenházak a nyárra való megnyitását már korábban elhatározta. Az ohati menház vezetésével Csáthy Ilonát, a másikkal vezetésével pedig Pálur Teréz óvónőket bízta meg. Most Pálur Teréz azt jelentette, hogy az Ohaton egyáltalában nem tud lakást és ellátást kapni és így nem tudja a gyermekmenházat megnyitni. A városi tanács intézkedett, hogy az óvoda megnyitassék s az óvónő, aki innen megy ki, nyárára lakáshoz és élelmezéshez jusson.

— **Bagoly Imre uram lakodalma.** Tegnap délután ugy 6 óra felé tüzes paripáktól vonatott násznépes szekerek vonultak végig a Piac-utcán és állottak meg az anyakönyvi hivatal előtt. A jókedvű népség danolászott, míg hátul a legutolsó szekeren füstösképi cigányok diadalittasan cincogtatták a Rákóczi-indulót. Hirtelenben tenger bámolója akadt az éneklő kocsisornak. Később megtudtuk, hogy Bagoly Imre mikepércsi gazdáikodó esküdött. A nagy-szerű lakodalmi tor csak Mikepércsen volt, hova tegnap estére hivatalos volt a fél falu. Nem lehet a magyar népet elpusztítani. Benne az ősi erő, az életkedv. Jönnek majd új generációk, a mainál különben. S élni fog a magyar új évezredet!

— **Megszökött Tisza őrizője.** A hadosztály-biroság néhány hónappal ezelőtt vonta felelősségre azokat a csendőröket, akik a gyilkosság idején Tisza István lakását őrizték és gyáván viselkedtek. Sófalvi Dániel csendőr-mestert három évi fegyházra ítélték. Büntetését a soproni fegyházban töltötte, ahonnan most megszökött. Állítólag már túl van az osztrák határon.

— **A város segélye.** Az egyik legutóbbi városi közgyűlés a DTE-nek 10 ezer korona összegű segélyt szavazott meg. Miután ezen közgyűlési határozat jogerőre emelkedett, a városi tanács a 10 ezer koronát a közéletmelzési pénztárból kiutalta.

— **Városi alapítványi hely a Pallagon.** Debrecen városnak a pallagi gazdasági akadémián több alapítványi hely van. Ezek közül megüresedett egy hely. Erre a helyre 3 pályázótól érkezett be kérvény és pedig Póster Adolf evang. igazgató-tanító, Németh István előljárásági irodatiszt középiskolát kiváló eredménnyel végzett gyermekének és Juhász Gyula III. éves gazdaszának a kérvénye. Mielőtt a városi tanács az alapítványi hely betöltése tekintetében érdemben döntene, a pályázati kérvényeket véleményezés végett áttette a gazdasági akadémia igazgatóságához.

— **Közalkalmazottak és az amerikai szeretetadomány.** Ertesítem a közalkalmazottakat, hogy amerikai szeretetadományban részesítésük céljából hozzám benyújtott kérelmük tárgyában Budapesten személyesen eljárta. — Az amerikai szeretetadomány misszió vezetője: Pedlow kapitány ezidő szerint újabb adományok gyűjtése és Magyarországra szállítása céljából Amerikában tartózkodik; visszaérkezése után kérelmük kedvező elintézésére ígéretet nyertem. *Kolbenhayer Kálmán*, kir. curiai bíró, a fiataloknak debreceni felügyelő hatóságának elnöke.

— **A magyar szállodások és rokoniparosok Debrecenben.** A magyar szállodások, vendéglősök és korcsmárosok országos szövetsége ez évi rendes közgyűlését szeptember 15-én délelőtt 10 órakor tartja meg városunkban, a Kereskedő Társulat dísztermében. A közgyűlés napirendjén az egyesület belső életére vonatkozó jelentéseken kívül több közérdekű előadás is szerepel, köztük Németh Aladár, az Arany Bika igazgatójának ismertetése az új italmérési törvényről. A nagy gyűlésre az ország minden részéből nagy számmal érkező vendégek a város nevezetességeit és fontosabb ipartelepeit is meg fogják tekinteni. Az országos gyűléssel kapcsolatosan, azt megelőzőleg 15-én délelőtt 9 órakor tartja meg XXIV. évi rendes közgyűlését a szállodások, vendéglősök, kávéosok, pincérek és kávésszolgálatok országos nyugdíjgyűlése is, ugyancsak a Kereskedő Társulat dísztermében.

A berlini tömeg kéjgyilkos

Barátnőt

kolbásznak dolgozta fel és kímérte

Berlinből jelentik: Mint ismeretes, a rendőrség Grossmann házalót tömeges kéjgyilkosság miatt a napokban őrizetbe vette. Grossmann még mindig tagadásban van, de a nyomozás kiderítette, hogy körülbelül 60 asszonyt és leányt csellet és ígéretekkel lakására csalt, s azokat, akiket magára nézve veszélyeseknek tartott, *meg is gyilkolta.*

A holttesteket részben elégette, részben feldarabolta. Ezek száma körülbelül 10-15. Ez a szám azonban nem teljes, mert valószínű, a tömeggyilkos véres mesterségét már évek óta folytatja. A nyomozás azt is kiderítette, hogy Grossmann a hullarészeket a csonttól elválasztotta és *mint friss borjúhúst eladta.* A huliának többi husnemű részét részint megfűstölte és *mint fűstölt húst hozta forgalomba,* részint kolbászárunkat dolgozta fel.

Fascisták Trieszt körül

Laibach, szept. 3. A „Slovenski Narodni” jelenti Triesztből, hogy az éjjel Trieszt mellett Szveti-Ivánba fascisták jöttek autókon. A szlovén lakosság izgalma határtalan (MTI.)

Lisztért szén

Prága, szept. 3. A megújított cseh-magyar kereskedelmi egyezményben Csehország számára 3000 vagon magyar liszt leszállítására nézve egyeztek meg, amelyért Csehország 10 ezer vagon kőszén (ebből 6000 vagon gázszén) szállít Magyarországnak.

Kommunisták a Felvidéken

Pozsony, szept. 3. (Magyar Kurir.) A baranyai terület visszacsatolása alkalmával a menekült kommunisták újabban a Felvidékre özönlenek, ahol a cseh hatóságok szívesen fogadják őket s kihasználják a magyarság nemzeti érzésének meggyengítésére.

Jászi Belgrádban menti a hazát

Belgrád, szept. 3. (Magyar Kurir.) Jászi Oszkár szerdán délelőtt Pasics miniszterelnök-nél kihallgatáson jelent meg, akivel a baranyai menekültek politikai ellonörzése ügyében folytatott tanácskozásokat. Pasics ezután Pribicevits hadügyminiszterrel tárgyalt.

— **Póthitel a kiküldetési díjakra.** Debrecen város 1921. évi költségvetésében 24 ezer koronát állított be kiküldetési díjakra. Ez az összeg kevésnek bizonyult úgy, hogy most a város a közgyűléstől a kiküldetési díjakra póthitelt fog adni.

— **Új verseskönyv.** Maizner János, a Hajdúföld ambiciózus és tehetséges riporterének a közeljövőben verseskötete kerül a debreceni könyvpiacra. Az egyszerűségükben is nagyon kedves hangulatu, finom dalok bizonyára sok szívhez megtalálják az utat; mai számunkban mutatóba közlünk belőlük egyet.

Régi emlék.

Őszi estén, egymagamban
Ülök busan, egyedül;
Messze vágó lelkem ujra
Csak a múltba menekül.

Gondolatban ott nem érzem
E zimankós hideget,
Ott virít a kisdíákkor,
Napsugaras kikelet.

S mig szobámra őszi alkony
Észrevélen feketül,
A régi kis pajtások közt,
Nem vagyok már egyedül.

Lehunyt bus szempilláim
Elvezetnek ám felé,
Aki ezt a kis diákok
Először megölelé.

Maizner János.

— **Apponyi Bécsben.** Gróf Apponyi Albert, aki utközben van Genfben, hogy Magyarországnak a népszövetségbe való felvételét szorgalmazza, tegnap reggel Bécsbe érkezett. Tegnap délután a bécsi magyar követségen hosszasan tanácskozott Nyugatmagyarország ügyéről Gratz Gusztávvval és Masirevics követtel.

— **Halálozások.** Hüse Sára 2 hónapos Ignat Imréné Helmecci Eszter 44 éves, Agárdi Irma 3 éves, Hajnal Erzsébet 8 hónapos, Oláh Irén 17 hónapos, Szatmári Károlyné Szabó Ilona 34 éves, Györki László 2 hónapos, Sáfrány Sándorné Nagy Julianna 37 éves Horváth András (hósi halott 1916-ban) 30 éves, Fésüs János (hósi halott 1917-ben) 39 éves, Tegrék Ilona 20 hónapos, Zaváczky Róza 2 hónapos, Vas Imre 47 éves, Fodor Ferenc 63 éves.

— **Titokzatos halál.** Tegnap reggel fél 5 órakor Rác György villamos kocsivezető lakásán hirtelen rosszul lett, kevéssel utóbb pedig meghalt. A halotthoz a dél folyamán kiszállt Dr Tamásy Géza orvos halottkém aki a halál okául mérgezést állapított meg s az esetet jelentette a rendőrségen. A rendőrség Rác Gábor hullájának felboncolását rendelte el. A váladékokat pedig a rendőrség átküldte vizsgálat végett az egyetemi orvos kórtani intézetnek.

— **Debreceni poéta nyerte az amerikai pályadíjat.** A pittsburgi „Magyar Híradó” szerkesztője Tarkányi Béla pályázatot hirdetett irredenta tárgyú költeményekre azzal a céllal, hogy az amerikai magyarságban is ébren tartassék a magyar haza visszaszerzésének gondolata. A pályázatra Csonka-Magyarországból igen sokan küldötték be az amerikai „Magyar Híradó” szerkesztőségébe pályaműveiket. Három pályadíj volt kitűzve: tízezer, hat ezer és négyezer korona. A 6000 koronás díjat Tikos Andor, a debreceni városi előljáróság agilis tisztviselője nyerte, akinek pályaműve meg fog jelenni az amerikai magyar lapban. A pályadíj nyertes szerző költeményeit legközelebb kötetben fogja kiadni a hazai magyarság lelkesítésére és vigasztalására.

— **A nyugdíjas.** A szomorú eset Debrecenben történt meg a tegnap délután folyamán. Az egyik rendőrszem előállított a központi ügyeleten egy nagyon kétes kinézésű 72 éves öreg urat. Az öreget a rendőrségen kihallgatták, melynek során előadta, hogy nyugalmazott járásbíró, 121 korona nyugdíjat kap az allamtól s most munkaképtelen A szomorú eset elaggott hőstét a rendőrség elengedte, de mi elszomorodottan jegyezzük meg, hogy 121 koronás havi nyugdíj mellett nem csoda, ha úgy néz ki az ember, hogy a rendőrségen előállítják.

— **Adományok a menekülteknek.** Közlelebről az alábbi adományok folytak be a menekültek javára. A debreceni kir. járásbíró útján: Krausz Ignác 500 kor., Grünfeld Lajos 500 kor., Sexty Lajos 20 kor., Orosz Sándor főszolgabíró az Egyeken jótékony célra rendezett tánmulatság jövedelméből 350 koronát. Fogadják a jószívű adakozók a menekültügyi hivatal hálás köszönetét. Menekültügyi kirendeltség.

— **Döglének a tyukok.** Városunk, de a környék baromfi gazdaságában is felütötte fejét a dögvész. Egyre-másra döglenek a tyukok és a szép tollas kakasok. Értésülésünk szerint a baromfivész különösen a környékbeli falvakban lépet fel nagyobb mértékben sezen községekben nem ritka, így gazdag baromfi udvarok feljesen kipusztultak. Ha a dögvész sokáig tart, a tojás ára újra a magasba szökik a háziasszonyok nem kis bánatára.

— **Előállítás.** Tegnap este az államrendőrség központi ügyeletén előállították Berki József zenészt és Moskovics Jánosné debreceni lakosokat, A nevezettek ellen mint közveszélyes munkakerülők ellen eljárás indult.

— **Eljegyzések.** Dr. Sinay Gábor—Hegedüs Anna Sarolta; Vass Dezső—Vági Irén.

— **A Pecze-ér lecsapoló társulat f. hó 4-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a városháza kistanácstermében rendkívüli közgyűlést tart.**

— **Nádossy tánciskolája.** R. Nádossy István, a Csokonai-színház tagja, modern táncok gyakorlására haladó növendékeknek órákat ad. Érdeklődni naponta délután 3-5-ig a ref. püspöki palota (Hatvan-utca 1.) III. 42. lehet.

— **Sok a részeg ember.** Megdöbbentően nagy mértékben terjed városunkban a legborzalmasabb betegség: az alkoholizmus. Az államrendőrségen nap-nap után történnek botrányos részegségért előállítások. Sajnos, az előállítottak közt nagyon sok a munkás, félművelt napszámos, akik kihallgatásuk során azzal védekeznek, hogy napszámuk oly csekély, hogy nem érdemes félretenni, vagy élelemre költeni, hanem inkább elisszák. A szomorú előállításoknak alighanem súlyosabb következményei lesznek.

— **Bakoss Tiber bucsu kiállítása** Thaly Kálmán-u. 11. sz. Nyitva naponként d. e. 11 órától 2-ig.

— **Orvosi, jogi, gazdasági** és minden más egyetemi tankönyvek Csáthy Ferenc tudomány egyetemi könyvkereskedésében kaphatók. Piac-utca 8. sz.

— **Iskolakönyvek,** az összes iskolák részére, egyetemi tankönyvek, író és rajzszerkesztő legnagyobb választékban Antalfy József könyvkereskedésében.

— **Dr Bohn Ede** fogorvos (Szent Anna-u. 9. sz.) szabadságáról megérkezvén, rendelését újból megkezdte.

— **Iskolakönyvek,** az összes iskolák részére kaphatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében, Piac-utca 8.

— **Pancsevits nővérek tánciskolája megnyílik.** Beiratkozni lehet 5—10-ig Bathyányi-utca 10. alatt.

— **Dr Kováts Jenő** ügyvédi irodáját Kosuth-utca 7. szám alá (II. em.) helyezte át.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. „Tolonc”.
Vasárnap este „Bánk-bán.”
Hétfőn: „Kaméliás hölgy”.
Kedden: „Náni”.
Szerdán: „Romeo és Julia.”

A postásfiú és huga. A múlt évadban sikerrel fölelevenített kitűnő vaudeville játzszták tegnap este a Csokonai-színházban. Az ötletes, könnyeden kedves és vidám elmésségű énekes bohózat a műfaj valódi francia milieujétől tradíciókban és levegőjében távol eső magyar színpadon is megfelelően tudott hatni, amiben az efajta darabok természete szerint az előadás aláhuzott pointirozásai és ütemes tempója játszotta a főszerepet.

A hálásan fogadott előadás keretében mutatkozott be az új szubrett: **Kálmán Mancsi,** akinek finom kecsessége, üdén temperamentumos játékbeli készsége és bájosan finom hangja értékes színésznére enged következtetni, ha kifejező erejét gazdaságosabban fogja felosztani és modorosságra hajló mozgását kellően fegyelmezni tudja.

H Serfői Etel pompás és tulzás nélküli közvetlen humora, **Heltai** apró jellemző vonásokból fölépített vidám frissességű alakja, **Mátray** epizódszerepében most is minden napos karakterizáló készségről tanuságot tevő figurája és **Szigeti** stilusos grotesksége egyaránt erősségei voltak az előadásnak. (M.)

Baleset előadás közben. A tegnapi előadás III. felvonása alatt **Utassy Gizi** táncosnő bokája kificamodott. Szerencsére az előadást végig élvező közönség nem vette észre, hogy baleset történt s így pánik sem lett. A színpalak mögött ám lett nagy ijedelem. A jó kollegák azonnal kocsit hozattak s a művésznőt lakására szállították. **Utassy Gizi** állapota bár nem súlyos, azért orvosi rendeletre pár napig ágyban kénytelen maradni.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

A Falu rossza, Tóth Ede örökbecsű népszínműve 5 felvonásban. Göndör Sándor nőit Szvitlik Ferenc ur énekli. Ezt megelőzi Tréfa házasság c. pompás vígjáték 3 felvonásban. Előadások d. u. 3, 5 és este 7 és 9 órákor. Jegyelővétel d. e. 10—12. Hétfőn, kedden, szerdán **Franceska Bertini** világhírű művésznő, legújabb film creatiója **Flou-frou** társadalmi

drama 5 felv. és a kitűnő kísérő műsor! Ezen előadásokra jegyek az „Uránia” pénztáránál előre válthatók.

Ha megfúják a trombitát c. hazafias mozi-szkeccs iránt, mely az Urániában öt napon keresztül zsufolt házak előtt került bemutatásra, — oly nagy érdeklődés nyilvánult, hogy az igazgatóság a jövő hónapra újra műsorára tűzte négy napra! E napok annak idején közölte lesznek!

A Nevető Halál keleti regényes történet 5 felvonásban a francia Pathé gyár remeke ma utoljára az Apollóban.

Ch. Parcel Carola táncakadémiája e hó 15-én nyílik meg. Modern táncokurzusok kezdők és haladóknak — Ballet — Plasztika és Ritmika a legmagasabb művészi kiképzésig. Beiratkozások az Uránia kereszt épületében levő lakásán délelőtt 10—12, délután 3—5-ig.

Milliomos szegények, amerikai történet 5 felvonásban, a főszerepben **May Allisen** hétfőn az Apollóban.

Zahler Magda — Zahler budapesti tisztifőorvos leánya — a kiváló fiatal táncművésznő, ki gyönyörű klasszikus táncával ugy Budapest, mint külföldön nagy sikert aratott, két estőn, szerdán és csütörtökön, szeptember 7—8-án vendégszerepel az Apolló moziban: **Dr. Bánóczy Dezső** a renaissanceszínház művésze, **Krémer Lilly** az Andrassy-uti színház művésznője és **Solymossy Sándor** a városi színház buffo komikusa társaságában. A művészek különös ambícióval jönnek Debrecenbe és elsőrangú kiváló műsort hoznak. **Zahler Magda** táncszámait **Perczel Sárika** kísérő zengorán. Jegyelővétel az Apolló pénztáránál.

Egy filmszínész nő naplója, 6 felvonásban. **Lia Mara** főszereplésével, tragikomédia, ma utoljára a Vigszínház mozgóban. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor. Zenekíséret. Egy bolti leány mesés karrierjét ismerteti ez a megkapóan szép film, akiből ünnepezt filmprimadonna lesz. Kacagató a „Groog kapitány családja körében” burleszk. Érdekes a repülőgépgyártás, természeti felvétel. Jegyelővétel délelőtt 10 órától.

A kilenc milliós örökség, detektív dráma két részben. Az első rész: A fekete dominó, hétfőn és kedden. A második rész: A borzalmas malom, szerdán és csütörtökön. Bemutatja: a Vigszínház-mozgó. Az olasz filmgyártás mesterműve!

SPORT.

Uszóverseny. Több napja egyébről sem hallunk beszélni, mint a szenzációs uszóversenyről, mely semmi sport kívánni valót nem hagy kielégítetlenül. A versenyre számos nevezés érkezett be, mely érdekfeszítővé teszi a küzdelmet. A MUSz látva azt a nagy célt, melyet az első uszóverseny megrendezésével az uszósport elér, a legnevesebb s klasszikusabb uszóit küldte le.

Horváth Gyula III. KTE. a legjobb magyar hosszú távúszók egyike, Ausztria bajnoka a balatoni hosszútávúszó bajnok, múlt évi 4×200 m. staféta bajnokságot nyert csapat tagja, a folyambajnokság kétszeri győztese a III. KTEV. pólo csapatának tagja, aki kitűnik fenomenális tempójával. **Halász I. MAC** kiváló gyorsúszó 100 m. 1 p. 08 mp. alatt uszta legutóbbi; az egyesületi pólo és staféta csapatnak kiváló tagja. **Kövecses Gy.** MAC legjobb hátúszóink egyike, Bahkó legerősebb ellenfele. Küldetése különösen azért fontos, mert bemutatja a **Hebner** tempót, melynek hazánkban ő a meghonosítója. **Tóth,** ki az ideai főiskolai bajnokságban karcsapással lett második, **Wels Frigyes BEAC,** ki a balatoni hosszútávúszó bajnokságot tagja. Hihetetlen teljesítőképességgel bír. **Mándy Andor BEAC** nem ismeretlen már uszóink előtt, miután rokonainál itt tartózkodva, uszóinkat sokszor helyes nyomra vezette. **Krenner J.** kitűnő sprinter és mint pólojátékos főrőssége csapatának. Lövésői biztosak. **Szántó József** Balaton 2 km. hosszútávú bajnokságot nyert tagja. Az ideai folyambajnokságban tréning nélkül indulva, Keserű és Híztek kiváló uszóinkat legyőzte, míg **Eperjessy** feladta a versenyt. **Kenyeri Lajos** 1920 évi Magyarország gyors és többszörös oldalúszó bajnok 400 m. Magdeburgban Hellas ellen

világrekordot állított. Ezenkívül a miskolci csapat, valamint a nyíregyháziak nagyszámu nevezése, melyhez még a debreceni 70 nevezést kell hozzávenni.

A verseny délután 3 órákor veszi kezdetét a Margit-fürdőben, a közönség részére eső esetén fedett nézőtér áll rendelkezésre. A versenyt pólo mérkőzés fogja befejezni, mely nagyban hasonlít a labdarugó versenyhez.

Ezen izgató szép játék előnye az, hogy a vízben is kifejleszti az ügyességet. Győztes az, amely csapat az ellenfele kapujába többször bejuttatja a labdát.

Hollandiában megalakult az első profi klub. A kontinens labdarugó sportot tartó pil-lérei mozognak. Hollandiában megalakult az első profi labdarugó egyesület, az **Amsterdam,** mely után rövid idő múlva megalakul a többi is. Mi örömmel üdvözljük ezt, mert véget vet az álamatőrségnek. Mig a többi államok féltik játékosait, a holland forint csengésétől, mi magyarok már nem kell, hogy sok játékost féltünk. A jók egyrésze már elment, másik része pedig más néven és címen kapja meg ugyanezt. Egyet azonban feltétlenül helyeselnünk, az pedig az ottani miniszter határozata, mely a sport nevelő hatása érdekében megtiltotta, hogy professzionista csapatok vásár- és ünnepnapokon mérkőzést rendezzenek s az ilyen pályákat az amatőr és iskolai sport részére a tiltott napokon átengedni rendelte.

Ezt a gyors intézkedést helyeselnünk mi is.

Káldy titkár lemondása. Az MLSz tegnapi elnökségi ülésén tárgyalta a titkár s egyben az I. sz. intézőbizottság előadójának lemondását. A kerületi elnökség igyekezett elhatározásának megváltoztatására bírni a titkárt, azonban ő kijelentette, hogy szándéka komoly s legfeljebb egy-két hétig hajlandó tovább vinni az ügyeket. Sajnálattal vesszük Káldy ezen elhatározását, mert a kerület egyik legfőbb oszlopa dől ki vele. Tudjuk s megértjük az okait, ha azokat nem is hangoztatja s vele érzünk. Aki oly fanatikus, rajongó szeretettel s kötelességérzettel csüggyött teendőin, annak méltán rosszul eshet, ha egyéni és sport tisztességét megvádolják minduntalan s amikor igazsá napfényre kerül, akkor a vádaskodó, megbüntetése bármilyen nagy elégtétel is, mégis csak kicsiny azokért az idegőrlő tárgyalás- és várakozásért, amit keresztül kellett szenvednie.

Legyenek óvatosabbak a gyanúsítók, mert ha mindenkit elkedvetlenítenek, maguk dolgozhatnak.

Nem lesz osztrák-magyar meccs. Az MLSz és az ÖFV között, mint ismeretes, 1920. év óta rendszeres megállapodás létesült, melynek alapján az ausztriai és magyar szövetségek minden évben, tavasszal és ősszel egymás ellen válogatott csapatot állítanak ki. A legközelebbi mérkőzésnek most november hónap elején kellene megtörténni. Mint értesülünk, az MLSz tekintettel az osztrákoknak velünk szemben elkövetett igazságtalanságaira, a mérkőzésről lemond.

Dr Kocsis ügyvezető elnök. Az elnökség Madis aug. 11-én történt ügyvezető lemondását, minthogy megváltoztatásra nem bírhatta, elfogadta s ezen teendőkkel dr Kocsis Sándor társelnököt bízta meg.

Vidéki közgyűlés. Az MLSz a múlt hónapban közgyűlést hívott össze a vidéki autonómia szabályrendeletének letárgyalására, minthogy azonban nem a VAC-ügy került napirendre, vidékről négy (DKASE és DVSC közöttük) egyesület jelent meg. Határozatképtelenség folytán f. hó 7-ére tűzte ki a második közgyűlést.

MESE—DKASE. Érdekes mérkőzésben lesz része Debrecen sportszerető közönségének ma, amikor reváns-mérkőzést játszik Debrecenben a KASE-val, Észak-magyarország jelenleg legjobb klasszist képviselő csapata, a Miskolci Munkás T. E.-vel. Ez a mérkőzés erőpróbája lesz a két város futballsportjának, különös érdekességét pedig az adja meg, hogy rá egy hétre kerül eldöntésre a Keletmagyarország-Eszakmagyarország közötti válogatott mérkőzés Miskolcon. A DKASE múlt héten szenvedett 3:2 arányú vereségért akar most teljes csapatával revánst venni.

A DKASE klubhelyiségének Piac-utca 45. szám (Magyar Ház külön terme) felavatóját vasárnap tartja, amikor is ünnepélyes bankett keretében kerülnek kiosztásra az elmúlt bajnokságban az I. és II. b. csapat által nyert érmek. A DKASE vezetősége a szövetséget és a társegyesületeket is meghívta klubavatójára.

Nem működik a felebbezési tanács. Pénteken este kellett volna a felebbezési tanácsnak az első ülését megtartania, azonban az előadók s tagokan kívül csak 1 tag volt jelen. Szomorúan kezdődik a működés.

MUSz kerületi ülése. A MUSz budapesti kiküldöttje s az irányító egyesület képviselője holnap délelőtt fél 11 órákor a Dörr-féle cukrászda külön helyén a MUSz céljairól s álláspontjáról előadást tart, melyre a tiszászéki kerület tisztikarát s egyesületek képviselőit meghívja.

Közgazdaság

Pénzügyi politikánk

Ugyanakkor, amikor a nemzetgyűlés az eivégzett hatalmas alkotó munka után szabadságra megy és minden szemlélő feltétlen elismeréssel adózik a kormánynak különösen a pénzügyi téren elért eredményekért, megint furcsa hangokat hallunk a magát liberálisnak nevező érdekeltség részéről. Mosolyognunk kellene a támadási kísérleteken, ha biztosan tudnók, hogy a felhozott teljesen alaptalan érvekkel a magyar közvéleményre hatni nem lehet, sajnos, ez azonban nem így van. A keresztény közvélemény még ma is szívesen kap fel liberális oldalról forgalomba hozott jelszavakat, melyeknek tulajdonképeni céljuk csak egyenlenség szitása és elégedetlenség keltése.

Pénzügyi kormányzatunk élén álló pénzügyminiszterünk hivatalbalépése alkalmából teljesen zilált állapotokat talált. Azonnal munkához látott és kétségtelen, hogy az elmúlt fél esztendő alatt hazánk gazdasági történelmében páratlanul álló munkát végzett el. Munkájának kiinduló pontját egy, a gyakorlati és elméleti követelmények szerencsés kombinációjával összeállított program képezte, mely ha a zavaros időkben sok helyen az elméleti követelményekkel ellentétben erősen vagy túnyomólag gyakorlati szempontokból indult is ki, lányegében a helyeseknek felismert elméleti követelményekkel ellentétbe nem jutott.

A kiindulópont világos. Elsősorban egyensúlyba kellett hozni az állam pénzügyeit. Minden eszközzel arra kellett törekednie a pénzügyminiszternek, hogy a bevételek a kiadásokat fedezzék.

Az első követelménnyel kapcsolatban áll a második, mely szerint az állam pénzügyi szükségletét fedezetlen bankjegykibocsátással kielégíteni nem lehet. A bankóprést tehát meg kellett állítani. A fedezetlen bankjegy kibocsátás megszüntetésével érhető el a harmadik követelmény, mely szerint a korona árfolyamát fel kell emelnünk arra a pontra, amelynél az állam kiadásainak szaporítása nélkül a közpénztálya jövedelméből meg tud élni és amelyre nézve a korona árfolyama ezen a ponton állandósítandó, hogy az többé se emelkedést, se esést az arányértékkel szemben ne mutasson.

Ezen alapelvek figyelembevételével kezdette meg a pénzügyminiszter nagy munkáját, melynek eredménye számcsoly törvényjavaslat, melyeknek megalkotása folytán pénzügyi gazdálkodásunk gyógyítása megindult.

A pénzügyminiszter által elért eredményeket tényekkel igazolhatjuk. Az általa hozott reformok folytán a bankjegyforgalom szaporodása megszűnt és pénzünk elértéktelenedés helyett javulást mutat fel. Bármennyire törekedtek is egyes tényezők hazánk pénzének értékét lesozítani, az 1-05-ös zürichi kurzus mégis 1.50-re javult és koronánk elkerülte azt a sorsot, mely a lengyel márkát érte.

Ne felejtjük el azt, hogy 1920. márciusában a lengyel marka és a magyar korona árfolyama Zürichben azonos volt, amennyiben mindketten a 3-10-es árfolyamot jegyezték. Ezen időzontól kezdve a lengyel marka és a magyar korona értéke egyformán esett mindaddig, míg a magyar korona az 1-05-ös árfolyamot elérte. Akkor lépett közbe nálunk Hegedűs pénzügyminiszter az új programjával, Lengyelországban ezzel szemben a program változatlan maradt. A következményeket a mai zürichi jegyzések igazolják. A magyar korona 1-50-re javult, a lengyel marka ellenben 0-22-ig esett és kétségtelen, hogy koronánk is a lengyel marka sorsára jutott volna, ha pénzügyi kormányzatunk erőteljes intézkedései elmaradnak. Hasonlítsuk össze a két ország pénzügyét: A bankjegy arany ellenértékével szoros kapcsolatban van az államháztartás egyensúlya. A magyar pénzügyminiszter utolsó költségvetésének deficitje bár még mindig jelentős, még sem mutat reménytelen képet, amennyiben a 6 milliárdos deficit fedezése nem állítja a pénzügyi kormányzatot lehetetlen helyzet elé. Lengyelország ezzel szemben legutolsó költségvetésében a 73 milliárdos deficitig jutott el, mi az államcsóddal teljesen

egyenlő jelentőségű. Lengyelország helyzetével majdnem teljesen azonos az osztrák helyzet, mellyel azonban azért nem kívánok itt részletesen foglalkozni, mert a túnyomólag kereskedelemről élő Ausztriának az agrár Magyarországgal való összehasonlítása kissé hosszadalmas lenne.

Szerencsés kézzel és fáradhatatlan energiával, valamint szaktudással dolgozó pénzügyminiszterünk politikája csodálatosképpen újabban épen azoknak nem tetszik, akik az ő programjának, mint liberális programnak eleinte fentartás nélkül tapsoltak. A kiábrándulást csak úgy magyarázhatjuk meg, ha tisztába jövünk azzal, hogy az eleinte Hegedűsnek tapsoló, magát liberálisnak nevező érdekeltség soha őszintén liberális nem volt, soha a gazdasági erők szabad versenyét nem kívánta, de a liberális jelszava alatt hazánk érdekeinek a nyugoti plutokrácia javára való elnyomását kívánta. A pénzügyi kormányzat elleni harag oka most egyszerűen az, hogy a kormány nem hajlandó a nemzet érdekeivel ellentétben a nyugoti plutokrácia szekerét tolni. Megindult tehát az aknamunka a közismert fegyverekkel. Hol az egyik, hol a másik ugynevezett liberális sajtóorgánium pozitív formában adta hírt, hogy a pénzügyminiszter politikája megbukott és hogy a pénzügyminiszter távozik.

Az u. n. liberális érdekeltség támadása alkalmával azonban elfelejtette, hogy mi az ő fegyvereiket megismertük s hogy ezen fegyverek ártalmatlanná tételére nekünk is megvannak az eszközeink.

A pénzügyminiszter elleni támadások Fellner Frigyes egy. tan. jellemzi találóan, amennyiben röviden a következőket mondja: „A pénzügyminiszter helyén marad, míg programját be nem fejezte. Nehézségei vannak, de ezek átmeneti jellegűek. A nehézségeket az egész vonalon elharapódzott tüzkeredés okozta. Ma a spekuláció és a lelkiismeretlen vagyonhajszás olyan vad iramot vett, hogy egy hónapok előtt kidolgozott programnak sok váratlan körülménnyel kell megküzdenie. Könnyelmű kijelentés az, hogy Hegedűs Loránt programja megbukott.”

Elfogulatlan közgazdász értékelni tudja Hegedűs pénzügyminiszter munkáját, mely előtt a kritikának feltétlenül meg kell hajolnia. Örülünk annak, hogy a pénzügyminiszter reformjavaslatának legnagyobb részét a nemzetgyűlés elintézte s így a pénzügyminiszter ma már oly eszközök birtokában van, melyekkel szükség esetén bankkörüliásokkal szemben is sulyal lép-het fel. Nyugodtan várjuk a program teljes befejezését a ház, birtok, vagyonváltásról, hadivagyonváltásról, az új illetékek megállapításáról, az új jövedelmi adóról, az adókezelés átalakításáról szóló nagyfontosságú javaslatokat, amelyeket a pénzügyminiszter — szabadságát is munkára használva fel — most készít elő. Kétségtelen, hogy a kormánynak a pénzügyi reformok végrehajtására időre van szüksége és hogy pozitív eredményeket csak akkor tud majd felmutatni, ha a nagy munka elvégzésében jogosulatlan kritika és rövidlátó kicsinyesség nem gátolja.

Cser Frigyes.

Buzakorpát kaphatnak a debreceni gazdasági egyesület tagjai. Utalványok a tagsági igazolvány felmutatása mellett, a korpa árának lefizetése ellenében a gazdasági egyesületi titkári hivatalban adatnak ki, a korpa pedig az így nyert utalványokra a Debrecen és vidéke mezőgazdáiinak hitelszövetkezete raktárából, Csapó-utca 30. szám alatt vehető át. A korpa zsákokkal együtt adatik, így zsákot vinni nem kell.

Az alföldi vízvezető csatornák építése. A földművelésügyi miniszterium a legrövidebb idő alatt meg fogja kezdeni az alföldi árterületnek lecsapolásának munkálatait. Az első munka lesz a háboru előtt megkezdett soroksári és érsekcsanádi vízvezető csatornák építése, majd aztán sor kerül a csongrádi Duna-tiszaközi vízvezető csatornák megépítésére.

Esnek a román marhaárak. Kolozsvárról jelentik: A marhakivitel szabaddátétele óta csak nagyon kis számu vágómarhát visznek ki az országból, mert a külföld szívesebben szerzi be Magyarországból a szükségletet. Ennek következtében a marha árak ismét jelentősen estek.

Burgonyatermésünk hanyatlása ellen

Burgonyatermésünk az elmúlt hét esztendő alatt, ha területben nem is, de mennyiségben s kivált minőségben óriási hanyatlást mutat. Ennek oka az elfajlásban és az ennek folytán a betegségekkel szemben való ellenálló-képesség csökkenésében rejlik. Ami ismét a vetőgumók megválasztása körüli gondosság elmulasztására vezethető vissza. A közönség ugyanis kevés kivétellel a piaci tömegárura volt, mint a burgonya vetőgumójára is utalva, amely általában nemcsak vegyes fajtákból állott, de egyébként sem volt a jó vetőgumó követelményeinek megfelelően megválogatva, osztályozva és eltartva. Ugy, hogy ezekben a burgonyákban az egészséges gumókkal együtt a betegek és a betegségre sajlamos gumók is forgalomba kerültek és elvetődtek. Ezenkívül azonban a legnagyobb mulasztás ott történt, hogy termelőink a romlott és hibás gumókat, ha kiválogatták is, földjeiket széjjel hagyták és ezek által földjeiket fertőzték meg úgy, hogy azokon az egészséges vetőgumó is beteg terméte szolgáltathat. Burgonyatermelésünk fellendítése érdekében tehát a legelső tenni valónk az, hogy a beteg gumókat a szántóföldünkről eltávolítsuk, azt felhasználjuk, vagy megsemmisítsük.

E végből tehát már a burgonya kiszedése előtt járjuk be burgonyatábláinkat és azon a szerint jelöljük ki a beteg, vagy az egészséges töveket meg, hogy melyik megjelölése okoz kevesebb ményt és költséget. Ezt a bejárást és megjelölést azonban a kiszedés megkezdése előtt megismételni kell, hogy az időközben megbetegedett tövek is külön szedessenek. Ha pedig burgonyavetésünk kevert, akkor a bejárást alkalmával az idegen jellegű töveket is jelöljük meg.

A jó vetőgumó érdekében is a burgonya teljes megérését kell a szedéssel megvárunk. Mert az éretlenül kiszedett gumó, vetőgumóképen nem alkalmas, mert a betegségek iránt fogékony, nem hoz gumótermést, az eltartást rosszul bírja, könnyen romlik, mert sejtzöveke kevés tartalommal, de sok vízzel telt, ezért hamar megfagy és gyorsan romlik. De az éretlenül kiszedett gómók még a szesz és a keményítő gyártásra is kevésbé alkalmasak, mert belőlük épen amaz alkotórészek hiányzanak, amelyeknek a gyári feldolgozásnál jut előnyös szerep. Az éretlen gumókban kevesebb a száraz anyagtartalom, mint az éretben.

A burgonya teljes érésének közelebbi jelei különben a következők: Ha a bokor indáit összefogva a földből kihuzzuk, a gumóknak a földben kell maradniuk, azok a stolóknak, a tarackoknak könnyen kell szakadniuk. A gumó héját ujjal ledörzsölni nem lehet. A héj paraszerűnek látszik és szorosan a gumó telt háshoz van tapadva. A gumó ketté vágva kevés levet ereszt.

A kiszedéskor tehát az érett és egészséges tövek gumóit külön szedjük és ezeket külön is tartjuk tavaszig, a vetésig el. Ha azonban nem csupán az egészséges vetőgumó nyerése, hanem ezzel kapcsolatosan a burgonya termőképességének a fokozása is a célunk, a kiszedésnél a bővebben termő tövek termését szedjük külön. Ha pedig egyes kiválóan bőtermő és egyéb előnyös tulajdonságokkal megáldott tövökre akadnánk, ezeket érdemes lesz tövenként külön és elkülönítve eltartani és elkülönítve — elszigetelten — tovább szaporítani. Mert ezuton bőtermő és kiváló törzsekre tehetünk, nem is nagyon nagy fáradságunk árán szert. Ép így lehet azután a keményítőben gazdagabb gumóju tövek kiválasztása és továbbszaporítása útján a burgonya keményítőtermését is fokozni. Ilyen kiválogatás útján nem egy helyen holdanként jelentékeny mennyiséggel fokozták a termést és annak keményítőtartalmát is számottevő mértékben növelték amellet, hogy kifogástalanul egészséges, a betegségekkel szemben ellenálló és jól eltartható gumókra tettek szert. A jól eltarthatóság ugyanis a burgonyagumóknak az egészségesség után a legfontosabb tulajdonsága.

Nevezetesen a télen kihajtott, kicsirázott vetőburgonya csiráit tavasszal letördelük s úgy ültetik el évről-évre. Ez a burgonya tehát évről-évre tartalékcsiráiból hajt ki, így fokozatosan veszít életerejéből-energiájából. Így csök-

ken a termése évről-évre és sz. azelőtt jötmésmű fajtára kimondják, hogy elfajzott, degenerált. Pedig ha nem kicsirázott és lecsirázott burgonyát ültetnénk, úgy láthatnók, hogy burgonyánk teljes erejében van. Ezért a csirázás és romlás nélküli áttelelés a burgonyánál nagy értékű tulajdonság, amelynek kifejlesztése és megőrzése tekintetében semmi áldozattól visszariadni nem szabad.

E célból a kiszedett, megválogatott, érett, és ép burgonyát, ha nedves, mindenekelőtt árnyékban megszikkasztani és kellőképpen lehűteni szükséges. Mivel pedig a burgonya, mint élő szervezet légzik, a légzés pedig melegejtéssel jár, a téli elraktározásáról akként kell gondoskodnunk, hogy a lélegzést a legkevesebbre csökkentjük. Miután a burgonya gumója már a 0 fok körüli hőmérsékletben megfázik, vagy megfagy, az eltartás helyén: a veremben, prizmában, vagy pincében arról kell elsősorban gondoskodnunk, hogy a hőmérséklet lehetőleg állandóan a 4 és 8 fok között maradjon; nedvesség és fény a gumóhoz ne férjen és a gumókból elpárolgott nedvesség elvezetéséről gondoskodjunk. Vagyis burgonyarakományainkat megfelelően szellőztessük. Csak természetesen, hogy a kisebb tömegű rakományban a gumók felmelegedése s így a kicsirázása is kisebb mértékű, mint nagy tömegekben. Ezért a vetőgumókat lehetőleg kisebb és könnyen kezelhető, szellőztethető rakományokban tartsuk el.

Váradi Szabó János,
ny. tisztartó-főtiszt.

Utazás a szerbek által kiűrt területre. A debreceni kereskedelmi és iparkamara az érdekelttség tudomására hozza, hogy a felszabadult területekre való utazást a kereskedelemügyi miniszter újonnan szabályozta. E rendelet szerint a felszabadult területekre utazó minden kereskedőnek és iparosnak az elsőfokú rendőrhatalóságtól rendőrhatalósági igazolványt kell szereznie. Ezenkívül meg kell szereznie az illetékes kereskedelmi és iparkamara tanúsítványát is. Az elsőfokú rendőrhatalóság az igazolványok kiállításánál figyelembe veszi a kereskedelmi és iparkamara tanúsítványát s így elsősorban a tanúsítvány szerzendő meg. — A beutazásra vonatkozó korábbi rendelkezés

egyéb részletében továbbra is változatlanul érvényben marad Tanúsítvány tehát továbbra is csak azoknak a kereskedőknek és iparosoknak adható ki, akik hiteit érdemlő módon igazolni tudják, hogy a felszabadult területtel régebben is üzleti érintkezést tartottak fenn s ennélfogva ott vevőkörrel bírnak, avagy pedig más egyéb körülmény folytán indokolt üzleti érdekből feltétlenül szükségük van a szóbanlevő területre való utazásra.

Versenyfárgyalási hirdetmény

Debrecen helyőrség katonai alakulatának 1921. évi október 1-től 1922. szeptember 30-ig terjedő időre hussal és zsirral leendő ellátása tárgyában f. évi szeptember hó 16-án délelőtt 10 órakor a körlet hadbiztosságnál (Péterfia laktanya) nyilvános versenyfárgyalás tartatik.

Felhívatnak az összes helybeli husiparosok, hogy ajánlataikat zárt borítékban f. hó 15-ig a körlet hadbiztossághoz nyújtsák be.

Ajánlat tehető marha, borjú és sertéshusra, valamint sertés zsirra és egyéb sertés termékekre.

Ajánlati árként nem fix ár, hanem oly értelmű ajánlat teendő, hogy az ajánlattevő a cikkeket hány százalékkal hajlandó a piaci (forgalmi), esetleg maximum árnál olcsóbban szállítani.

A szállításra vonatkozó feltételek, valamint az ajánlat mintája iránt a körlet hadbiztosságnál a hivatalos órák alatt felvilágosítás szerezhető.

M. kir. debreceni katonai körlet hadbiztossága.

Körrendelet

az egyenes-, jövedelem-, vagyon és hadinyereségadó, valamint a közadók módjára beszedendő kincstári követelések behajtásának szorgalmazása tárgyában

Debrecen sz. kir. város adóhivatalának, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló rt. városok polgármesterének és adóhivatalának, Hajdúmegye valamennyi előjáróságának és körjegyzőjének, továbbá Biharvármegye valamennyi felszabadult községi előjáróságának és körjegyzőjének.

Az egyenes-, jövedelem-, vagyon- és hadinyereségadó, valamint a közadók módjára beszedendő kincstári követelések befizetési eredményei a várakozásnak nem felelnek meg. Az államkincstár pedig ezen bevételeit elődázhatatlan szükségleteinek fedezése céljából nem nélkülözheti.

Tekintettel pedig arra, hogy a behajtás szorgal-

mazása tárgyában eddig kiadott érelyes hangu rendeletekkel fogantja nem volt meg, ennélfogva újból felhívja, illetve utasítja a m. kir. pénzügyigazgatóság a behajtásra hivatott közegeket, hogy a behajtás körében minden törvényes eszközt használjanak fel.

Amennyiben pedig a behajtást munkacseréjénél hátráltatná, a végrehajtási költségek terhére a mai viszonyoknak megfelelő eljárás mellett, kiegészítő végrehajtásokat alkalmazzanak. Ha pedig a községben, városban, vagy a környékben erre alkalmas egyén nem akadna, akkor munkacseréjénél kirendelés iránt ide azonnal jelentés teendő és a költségek fedezésére egyidejűleg az illetékes állampénztárnál letett 5000 kor. biztosíték nyugtája is beterjesztendő.

A behajtás eredményének kellő ellenőrizhetőse céljából az adónemenként részletezett befizetési eredményről köteles hetenként (szombat) irásban jelentést tenni. Ha a behajtó közegek a behajtás körüli kötelesegeiket elmulasztanák vagy megfelelő eredményt nem mutatnának, a már kilátásba helyezett költséges anyagi felelősség fog az előjárósággal szemben kimondatni.

Jól felfogott érdeke tehát minden arra hivatott községnek, hogy a behajtás terén a töle telhető legnagyobb buzgalmat és odaadást fejtse ki, hogy az eredmény megnyugtató legyen. M. kir. pénzügyigazgatóság. Debrecen, 1921. szeptember hó 2. Lánzy, m. kir. pénzügyigazgató.

A tőzsde

Zürichi zárttőzsde szept. 3. (MTL) Berlin 657, Holland 186.— Newyork 587, London 2179, Páris 4550, Milánó 2692 Brüssel 4465, Koppenhága 104.25, Prága 705.—, Budapest 146— Zágráb 325, Bukarest 672, Varsó 20, Bécs 0.67, Osztrák belbélyeg 55.

Budapesti zárlat szept. 2. (MTL) Magyar hitel 1566 Osztrák hitel 600, Angol-Magyar bank 7.30, Leszámit bank 700, Magyar-Olasz bank 300, Jelz hitelbank 253. Keresk. bank 6670, Pesti hazai első 19600, Borsodmiskolci 31.85

Valuták. Napoleon 1290—90, Angol font 1450—1460, Dollár 382—92, Francia frank 3090—100, Márka 455—465, Lira 1740—1760, Osztrák kor. 34 3/4—35 1/4, Rubel 40.00—41 fél Lei 467—477, Sokol 472—75, Svájci frank 8625—8725, Korona dinár 825—845, Frank dinár 855—865, Lengyel marka 13—14.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz Simon György DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó-vállalat Részv.-Társ.

KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 3-48 sz.

Debrecen, Piacz-u. 59. sz.

Telefon 3-48 sz.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat, műsorokat és falragaszokat

Költségvetéssel készséggel díjmentesen szolgál.

METEOR MOZGÓBAN
Bocskay-tér.

Ma szeptember hó 4-én
vasárnap

Az apacsmenyasszony

Társadalmi színmű 5 felvonásban
Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor
Pénztárnyitás d. e. 10 órakor.
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8,
III. 6 korona.

ELADÓ

a Vágóhid mögött egy nagy sertés hizlalda, köves aklok, fürdők és magtarral 200 drb sertés hizlaldására alkalmas. E telken van még 2 üzlethelyiség, 1 italtermés, 1 hentesüzlet és 4 szobás lakás.
Az egész azonnal átvehető
Bővebbet
Böszörményi László
bankbizományi és ingatlanforgalmi irodája
Debrecen, Miklós-utca 7. Telefon 216.

VALÓDI
Kovács poroszszén
kapható
Magyar Mezőgazdák Szövetkezte
Tiszántúli Kirendeltségénél
Debrecen, Hunyadi-utca 13.
Telefon 7-97.

HUNGÁRIA
HENGERMALOM
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Éjjel nappal üzemben

A mai kor igényeinek megfelelően megnagyobbított üzemében őrlésre, darálásra, hánfolásra elfogad mindennemű terményt.

•••

A behozott gabonát mindenkinek sajátjából azonnal felőrli, vagy kívánatra kész áruval kiseréli.

•••

A kiszolgáltattott élelmények elsőrangú minőségéért garanciát vállal.

Telefonszám: 680, 688.

Családi ház

közel a főterhez 3 szobás utcai, 3 szobás udvari lakás, üvegezett veranda, pince, külön baromfiudvar. Az egész villanyvilágítással, vétel esetén 3 szoba azonnali beköltözésre eladó. **Dezso László** Irodája Maróthy-u. 19.

Apró hirdetések

Fajborok
ezerjő, rizling napi áron kapható. Ugyanott eperfa lant eladó. Blazsek, Vágóhid. Telefon 142.

Méhészeti
kezelésére ajánkozik famunkás méhészt. Azonnali átadásra ház eladó. Cím a kiadóban.

Molykár ellen
szörme és tállrhát megőrzését a legnagyobb biztonságban boraklérték KÖVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Bolti
és raktári szolga azonnal felvétetik Magyar Mezőgazdák Szövetkezte Tiszántúli Kirendeltségénél Debrecen, Hunyadi-u. 13.

Eladó
Mester-utca végén sorompó mellett egy kis ház földdel együtt, a házba azonnal be lehet költözni. Jóságok tartására nagyon alkalmas. Értekezhetni: Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Házhelyek
eladók a Vágóhid mellett villamos és köut mentén, Bihari-utcán 200-300 négyszögű területekre felősziva, amelyekben azonnal építhetni lehet, építkezésig pedig veteményezésre is alkalmas. Értekezhetni: Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Eladó
a villamos megállónál a Vágóhid mellett 4 hold tanyás föld, melyből egy hold teljes termésben lévő szőlő, 2 szobás lakással az egész drót kerítéssel van körülvéve. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Boroshordók
külömböző nagyságban, asztalok, ágyak eladók. Komlóssy-ut 15.

Rizkancsok
felvétetnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Eladó
12 hektoliteres jőkarban lévő ászok hordó. Miklós-utca 21. E.

Összes
írógépek specialista, új betűkkel nagyobb javításokat pontosan végez **Molnár Oszkár Péterfia 18**

Makulátura 51 kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Bélyeggyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Cimbalom
Schunda gyártmányú eladó Szabó Kálmán-utca 2. Vasúti hídnál fatelepén.

Ócskavasat
legmagasabb árértékesítésért vásárol **Steiner Eötvös-u. 110.** Kovácsmesterek részére használatos ócskavasak legolcsóbban házhoz szállíthatnak.

FÉMONTÓDE!
Bronz, réz, alumínium Pauló stb. öntését vállalja **Perencz**
Debrecen Zápolya-utca 13. Telef. 430.

Poroszlaj-ut 39. sz
nyaraló eladó. Felvilágosítást ad dr Tervej és dr Kovács ügyvédek irodája Piac-u. 73. szám.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Eladó
Dugovits Titus-u 3. szám alatti ház. Vétel esetén rögtön beköltözhető három szoba, előszoba, konyha, kamara pincével. Van még két rendbeli egy szoba, konyhas épület. Melléképítmények: istálló, disznóló, tyúkól, mosóház, fűskamarák, kert, majorsági udvar. Közvetlen közelében a tulajdonossal bármely időben.

Vincellér
kis családú azonnali be lépésre felvétetik, Gróf Vecsey-utca 27.

Fehértói temetkezési intézete
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM (Saját ház.)
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91
Végez temetéseket helyben és vidéken juttányos árban személyes felügyelet mellett.
:: Exhumál és hullaszállítás vállalt! ::
Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Telefon szám: **81. szám**
Távirati cím: **INTERCONT**

„Intercontinentale“
SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS KÖZLEKEDÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
székhely: **HOFFMANN S. és V.**
DEBRECENI IRODÁJA:
SEENT ANNA-UTCA 13. A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank helyiségében.
FOGLALKOZIK:
A nemzetközi kiviteli és behozatali forgalomban úgy vasuton, mint hajón teljesítendő áruszállítások lebonyolításával.
Az összes külföldi nagyobb gécpontokon, valamint a határállomásokon fennálló telepei útján biztosítja a szállítványoknak a határállomásokon való akadálytalan és közvetlen átmenetét.
Közvetlen díjtételekről, kiviteli és behozatali engedélyekről és a legkedvezőbb szállítási módokról készséggel ad felvilágosítást és felhívásra konkrét ajánlattal szolgál.
Rendszeres gyűjtőforgalmat tart fent a jelentékenyebb külföldi viszonylatokban.
Elvállalja a külföldi rendeltetésű kocsirakományok élelmiszereknek és értéktárgyaknak kíséret mellett külön vonatokkal való gyors továbbítását.

Nyílttér.
MŰLÉP
kilogrammonként 320.- K
És minden méhészeti felszerelés (Bocsonádi rendszerű kaptárak) legjutányosabban kapható

HORTOBÁGYVIBÉRI MÉHÉSZETI R. T.
Debrecen, Apaffy-u. 22. sz., mint **Boczo-NÁDI MÉHÉSZETE** Ujpest, képviselése.

Minstennemű
könyvhőzői munkát, dobozokat partut, bőrtárcát és k. szoroszalag felírást készít
VARJAS PÁL
könyvkötő-bördisműves Egyháster 3. sz. Bank s biztosító intézetek könyveinek javítását a helyszínen is végzik.
Copia kötések a legjutányosabb árban.

Lapkihordó asszonyok
felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyrészt 0-0 és aktuális mű 0-0

Irta: ifj. Wessprémy Kálmán
Ára 24 korona.
Vidékre postán 26 korona.
Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Poloskairtást

vállal felelősséggel helyben és vidéken
RÁTHONYI GÁBOR
hatóságilag engedélyezett főregírtő
Cegléd-utca 18.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város 1922. évi legtöbb adót fizetőinek névjegyzéke betekintés és a netalán szükséges felszámolások megtehetése céljából az 1886: XXI. t. c. 25. §-nak értelmében folyó évi szeptember hó 12-étől 1921 szeptember hó 27-éig a polgármesteri titkári hivatalban közzszemlére van kitéve.
Ugyanott tehetik meg a jogosultak adójuk kétszeres számítása iránti igényük bejelentését.
Debrecen, 1921. szept. 2.
OSÓKA SÁMUEL
polgármesterh.

Csemegeszőllő
elsőrendű faj kilónként 16.- koronáért kapható most megnyitott II. számú fiókárudánkban Hunyady-utca 26. sz. valamint Vár utcai árudánkban is. — Készletviselőik Fogaszt. Szövetkezte.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek
„Radikál“ patkányirtó szer stb.
Telefon 14-80. legolcsóbban szerkezhető be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a
GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
legrégiben fennálló temetkezési vállalat elismert legolcsóbb áraitól és lelkiismeretes kiszolgálásáról. Készalkalmasítottak és menekülteknek nagy árengedmény. Üzlet: Kossuth-u. 2. (Városháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.